

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยเรื่อง “กวีนิพนธ์ในฐานะพลังทางปัญญาของสังคมร่วมสมัย : ประสบการณ์จากวรรณคดีไทย อังกฤษ อเมริกัน ฝรั่งเศส และเยอรมัน” (สาขากวีนิพนธ์เยอรมัน)

รายงานการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นบทวิเคราะห์ประเด็นเรื่องพลังทางปัญญาของกวีนิพนธ์เยอรมันร่วมสมัย ส่วนที่ 2 เป็นสรณิพนธ์บทกวีนิพนธ์เยอรมันร่วมสมัย 50 บท พร้อมคำแปลและคำอธิบาย ในฐานะที่เป็นงานวิจัยเฉพาะด้าน อันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยรวมที่มีลักษณะเชิงเปรียบเทียบ งานวิจัยชิ้นนี้ยึดนิยามร่วมของมโนทัศน์ “พลังทางปัญญา” ที่ว่า “ความรู้และความคิดที่นำไปสู่ความเข้าใจอันลึกซึ้งในเรื่องของโลกและมนุษยชาติ และในขณะเดียวกัน อาจปลุกจิตสำนึกให้เกิดพฤติกรรมที่จรรโลงโลกและมนุษยชาติด้วย” วัตถุประสงค์หลักของการวิจัย คือ การพิสูจน์ว่ากวีนิพนธ์ร่วมสมัยของประเทศที่พูดภาษาเยอรมันเป็นพลังทางปัญญาให้แก่สังคมต้นกำเนิด และสามารถสื่อสารข้ามพรมแดนทางวัฒนธรรมได้ ส่วนวิธีวิจัย ใช้การสำรวจเอกสาร การสัมภาษณ์ การปรึกษาหารือ และการประชุมสัมมนาในรูปแบบต่างๆ โดยผู้วิจัยหลักและผู้ร่วมวิจัยได้มีโอกาสเดินทางไปวิจัยระยะสั้นในยุโรปด้วย นอกจากนี้ ยังได้มีการนำสรณิพนธ์ไปทดลองสอนในสถาบันการศึกษาในประเทศไทย

ในการวิเคราะห์ตัวบทกวีนิพนธ์และบริบททางวัฒนธรรม สังคม การเมือง และวิชาการนั้น ได้เน้นประเด็นอันเป็นตัวบ่งชี้พลังทางปัญญาของกวีนิพนธ์ในด้านต่างๆ อาทิ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับโลกและธรรมชาติ มิติแห่งจิตวิญญาณ ความสำนึกทางปรัชญา มรดกทางวัฒนธรรม ความสำนึกทางประวัติศาสตร์ การวิพากษ์สังคม การเมือง และปัญหาสิ่งแวดล้อม การฟื้นตัวทางจริยธรรม มนุษยธรรมนิยม และเสน่ห์ของวิถีชีวิตอันเรียบง่าย นอกจากนี้ ก็ได้พินิจประเด็นที่เกี่ยวกับศาสตร์สำนึกและความสามารถของกวีในการแสดงออก รวมทั้งอัจฉริยภาพของภาษาเยอรมัน และขนบทางวรรณศิลป์ที่หลอมรวมพลังจากหลายกระแส อีกประการหนึ่ง วัฒนธรรมทางวรรณศิลป์ของเยอรมันตั้งอยู่บนรากฐานของความแข็งแกร่งทางความคิดและจิตวิญญาณในระดับท้องถิ่น ในส่วนที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์นั้น ข้อผิดพลาดในอดีต อันนำมาซึ่งความหายนะทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ได้กลายเป็นปัจจัยที่กระตุ้นการสร้างสำนึกใหม่ ซึ่งกวีนิพนธ์แสดงออกได้อย่างมีพลัง

สำหรับโจทย์ที่ตั้งเอาไว้ว่า กวีนิพนธ์ร่วมสมัยเป็นพลังทางปัญญาของสังคมหรือไม่นั้น คำตอบก็คือ ปัจจัยทุกรูปแบบส่งผลให้เกิดการสร้างสรรคกวีนิพนธ์ที่เปี่ยมด้วยพลังทางปัญญาโดยปราศจากข้อกังขาใดๆ จุดตั้งอยู่ที่ฝ่ายผู้รับซึ่งมักมองข้ามหรือเมินเฉยต่อศักยภาพทางปัญญาอันมหาศาลของกวีนิพนธ์ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมกวีนิพนธ์ที่หลากหลายและเข้มข้นอย่างต่อเนื่องตลอดมา ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้อาจเป็นประสบการณ์ที่ถ่ายโอนข้ามวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี สำหรับบทกวีเยอรมันที่คัดเลือกมาบรรจุในสรณิพนธ์พร้อมคำแปลและคำอธิบายนั้น ได้มีการนำไปทดลองสอนในสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง และยังได้มีการเชิญกวีร่วมสมัยของไทยให้แสดงความคิดเห็นต่องานเหล่านี้ ผลปรากฏออกมาเด่นชัดว่า กวีนิพนธ์เยอรมันร่วมสมัยสื่อความกับประชาคมวรรณศิลป์ของไทยได้

Zusammenfassung

des Forschungsberichts über das Thema

“Lyrik als intellektuelle und geistige Kraft der zeitgenössischen Gesellschaft:
Erfahrungen aus der thailändischen, englischen, amerikanischen, französischen
und deutschen Literatur”

(6. Teil: Deutsche Lyrik)

Der Forschungsbericht besteht aus 2 Teilen: Der erste Teil behandelt das Thema der intellektuellen und geistigen Kraft der zeitgenössischen deutschsprachigen Lyrik, und den zweiten Teil bildet eine Anthologie mit Übersetzung und Kommentar. Als eine spezialisierte Komponente einer vergleichenden Forschung folgt die vorliegende Arbeit der gemeinsamen Definition des Konzeptes der intellektuellen und geistigen Kraft als *“Kenntnisse und Gedanken, die zu einem tiefen Verständnis der Welt und der Menschheit führen und die gleichzeitig zu deren Erhaltung beitragen”*. Das Hauptziel der Forschung ist der Beweis, daß die zeitgenössische Lyrik der deutschsprachigen Länder sich als eine intellektuelle und geistige Kraft für die betreffenden Länder bewähren und Brücken über kulturelle Grenzen schlagen kann. Die Forschungsmethoden umfassen dokumentarische Untersuchungen, Interviews, Beratungen und Seminare, kurze Forschungsaufenthalte in deutschsprachigen Ländern sowie Unterrichtsproben an thailändischen Hochschulen.

In der Analyse der lyrischen Texte und des kulturellen, sozialen, politischen und wissenschaftlichen Kontextes werden die folgenden Indizien für die intellektuelle und geistige Kraft der Lyrik betont: das Verhältnis zwischen Menschen und Welt und zwischen Menschen und Natur, die geistige Dimension der Erfahrung, das philosophische Bewußtsein, das kulturelle Erbe, der historische Sinn, die Kritik an Gesellschaft, Politik und Umwelt, die moralische Regeneration, das Humanitätsideal und die Tugend des einfachen Lebens. Außerdem werden das poetologische Bewußtsein, die Ausdrucksfähigkeit des Dichters, das Genie der deutschen Sprache und die heterogene literarische Tradition in Betracht gezogen. Ferner gilt es festzustellen, daß die literarische Kultur der deutschsprachigen Länder auf der Basis der lokalen gedanklichen und geistigen Stärke ruht. Im Hinblick auf die Geschichte erweisen sich die in der Vergangenheit begangenen Fehler – die ja den Einheimischen sowie den anderen geschadet haben – als ein Ansporn zum neuen Bewußtsein, das die Lyrik mit großem Gewinn zum Ausdruck bringt.

Im Zusammenhang mit der Frage, ob die zeitgenössische Lyrik eine intellektuelle und geistige Kraft der Gesellschaft ist, läßt sich ohne jeglichen Zweifel behaupten, daß alle herrschenden Verhältnisse dazu beitragen, die schöpferische Kraft der Lyrik zur Geltung zu bringen. Wenn irgendwelche Schwächen bestehen, liegen sie vielmehr an der rezipierenden Seite der Gesellschaft, die das außerordentliche Potential der Lyrik übersieht oder sich gleichgültig verhält. Deshalb sind verschiedenartige und effektive Förderungsmaßnahmen entstanden, die sich als wertvolle Erfahrungen über kulturelle Grenzen hinweg übertragen lassen. Was die ausgewählten deutschen Gedichte samt Übersetzung und Kommentar betrifft, so haben die Forscher diese zur Unterrichtsprobe an mehreren thailändischen Hochschulen gestellt.

Übrigens sind Meinungen und Reaktionen von zeitgenössischen thailändischen Dichtern erbeten worden, die bestätigen, daß die Botschaft der zeitgenössischen deutschen Lyrik der thailändischen literarischen Gemeinschaft ohne weiteres zugänglich ist.